

Willkie apelira na nemški narod

Zadeta od mrtvouda
Mrs. Ana Krašove, 1533
172. St., je v ponedeljek še prala, ko se je naenkrat zgrudila zadeta po levi strani od mrtvouda. Nahaja se doma pod zdravniško oskrbo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second-class matter January 5th, 1939, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 31 Thurs., Feb. 6, 1941

Italija bo dobro plačala za nemško pomoč

Slabo zadržanje italijanske armade na raznih oziroma na vseh frontah kaže, kako na šibkih nogah je zgrajen fašistični imperij, na katerega je bil diktator Mussolini vedno tako ponosen. V Italiji se že kaže pomanjkanje surovin, kar je v prvi vrsti odgovorno za poraze italijanske armade, kar porazno vpliva na moralo naroda in vojske.

Zato so prihiteli nemški naciji na pomoč, da izvlečejo Italijo iz kaosa. Na 20. januarja je dospelo v Rim 35 nemških ekonomskih izvedencev, katerim na čelu je dr. Karl Clodius, da se v dvotedenski konferenci posvetujejo z italijanskimi fašisti o največjih potrebah Italije.

Nemčiji, ki ima v oblasti vse bogastvo Evrope, se sicer ni potrebno posvetovati s svojim oškim zaveznikom, ker Nemčija pač ne potrebuje nobenih nasvetov, ni posvetov. Zato se ta konferenca lahko smatra kot štab zdravnikov, ki se zbera ob postelji na smrt bolnega in se posvetujejo z njegovimi sorodniki, kaj bi bilo najboljši storiti zdaj, ko se bliža bolniku zadnja ura, to je, ali bi se mu z operacijo podaljšalo življenje za par ur, ali bi se mu dalo samo omamlilno sredstvo, da bo lažje prenašal smrtni boj.

Nemški ekonomisti so si vzeli za nalogo, da bodo najprej prešturili, kaj naj dajo ali dopošljejo Italiji. Ob istem času se bodo pa ozirali okrog, da bodo videli, kaj lahko vzamejo v Italiji za njih pomoč. Dr. Clodius, načelnik nemške ekonomske misije je znan kot večak, ki zna iz dežele, s katero stopi v zvezo, iztisniti zadnjo mrvico produktov ali pridelkov. On ima bistro oko za vrednote. Mussolini ne bo mogel ničesar skriti pred njim, kar se da sploh naložiti na železniške vozove in prepeljati v Nemčijo.

Toda celo Clodius bo našel zelo malo vrednosti južno od Alp, ki bi bile prepeljive. Italija zamore izvažati samo nekaj slabših mineralij. Za Španijo je Italija prva za pridelovanje živega srebra (Idrija). V pridelovanju žvepla sledi Zed. državam. Pridela tudi nekaj aluminija in drugih mineralij, kar pa komaj zadostuje za njeno lastno uporabo.

Italija izvažala v Nemčijo zelenjavo in sadje ter daje na razpolago nemškim letoviščarjem in ranjenim vojakom svoja kopališča ob morju. Poslala je tudi 40,000 svojih delavcev v Nemčijo, ker jih tam primanjkuje.

Toda vse to pa ne zadostuje za importirane potrebščine, ki jih potrebuje italijanska moderna vojska.

Nemčija mora dati zdaj Italiji vse kurivo, okrog 12,000,000 ton premoga, ki ga vozi po železnici iz Porurja in iz daljne Poljske. Pred vojno je dobivala Italija ves ta premog po ladjah iz Belgije, Francije in od drugod. Italija je dalje odvisna od Nemčije za celuloide, ki ga rabi kot nadomestilo za bombaž in volno. Hitler kontrolira nepregledne gozdove v Norveški, Poljski in Romunski. Te dežele morajo dati zmler les in celuloide za brezvredne nemške marke. Železno ruč more dobiti Italija tudi samo iz dežel, ki so zdaj pod nemško oblastjo.

So pa še drugi produkti, ki jih Italija potrebuje, katerih niti Nemčija ne producira, kot kavčug, olje, baker, krom, kositer in nikelj. Mussolini je prej uvažal letno do 75,000 ton bakra in 40,000 ton kavčuga. To mora zdaj Mussolini dobiti iz nemške rezerve, ki se pa tudi vedno bolj krči.

Tudi za svojo mizo mora Italija importirati razne potrebščine, kot žito, govejo živino in masčobo.

Da bi Mussolini kril te potrebščine, bi rad delil s Hitlerjem nagrajena naravna bogastva Poljske, Romunske in Balkana, v kolikor te obvladuje Nemčija.

Kako težko bo zalagati Italijo z potrebščinami iz Evrope, se lahko izračuna na podlagi njenih potrebščin pred vojno. V normalnih časih dobiva Italija 84% potrebnih surovin. Vse to je sedaj prenehalo, ker ji je Anglija zaprla pot z blokado. Da bi pa mogla najti Italija druge enake vire na evropskem kontinentu, bo pa jako težavna zadeva, ker v prvi vrsti pograbi Nemčija vse, drugič je bila pa tudi Evropa navezana na uvoz iz inozemstva po morju.

Poleg vse stiske, v kateri se nahaja sedaj Italija, mora skrbeti pa še za potrebščine v kolonijah: Etiopiji, Libiji in Albaniji.

Vojna v Albaniji je odrezala Italiji dobavo ondotnih mineralij. Iz premogokopov severozahodno od Valone je dobivala Italija precej premoga. Iz albanskih oljnih vrelcev pri Beratju je dobivala Italija do 2,000,000 sodov olja za kurivo in za Dieslove motorje. Vrh tega je dobila na leto do 1,000,000 ton železne rude iz rudnikov pri Pogradcu in Elbasanu, pa tudi nekaj bakra in kroma.

Etiopija in Libija sta bila pa vedno v breme Italiji. Italija je žrtvovala ogromno denarja za ti dve deželi. Etiopija sama je požrla do \$150,000,000 na leto, kar je plačevala Italija iz dohodkov od paroplovbe in turizma.

Prav za prav je to veliko pripomoglo, da se Italija ni mogla pripraviti za sedanjo vojno, kakor je to lahko storil Hitler, ki ni imel takih izdatkov. Računi kažejo, da je Italija porabila ves preostanek že prošlo leto. Zdaj je pa povsem odvisna od Nemčije. Zato so se pa fašisti bali iti v vojno, dokler niso videli v padcu Francije kratko vojno in naloženo zmago. Mussolini je računal, da bo njegovo edino delo, da bo grabil po uničeni Franciji. Kot vidimo, je Mussolini obračal, Anglija je pa obrnila.

BESEDA IZ NARODA

Od podružnice št. 49 SZZ

Wickliffe, O. — Precej sem premišljevala, kako naj bi začela s tem dopisom, pa nikakor mi ne gre prav. Zato sem pa sklenila, da bom kar naravnost povedala — naša blagajna je prazna, ker smo denar porabile za nabavo oblek našim kadetkam.

Uradnice so se na decembrski seji nekam kisló držale, ker ni bilo nič "keša". Sedaj pa so se mladenke našega vežbalnega krožka odločile, da na kakšen način uredijo to zadevo in zato bodo priredile v soboto 8. februarja ples (Valentine dance) v Jagrovi dvorani na 222. cesti in St. Clair Ave. v Euclid, Ohio.

Preskrbele so za fino godbo in za najfinejša okrepčila. Da pa ne bodo same plesale v prvi vrsti vabijo vse članice podružnice št. 49 Slovenske ženske zveze, pa tudi članice in kadetke od drugih podružnic se prav vljudno vabljen. Le z dobro udeležbo in zanimanjem članic, posebno od domače podružnice, nam je uspeh zagotovljen.

Predpust je samo enkrat v letu in zakaj bi ne prišle skupaj in se vsaj enkrat v letu domače zabavale dokler se lahko, saj bomo itak kmalu stare in ne bomo potem za drugim kot za zapeč. Torej prosim vas upoštevajte moje sestrsko vabilo in prošnjo obenem in se udeležite v velikem številu. Čim več nas bo, tem bolj bomo vesele. Torej, katera želi vsaj en večer vesele zabave in obenem želi svoji podružnici napredka, ta bo gotovo prišla v soboto večer v Jagrovo dvorano na 222. cesti in St. Clair Ave. Na svidenje,

Mary Stuešek, preds.

Se ji dopade list

Brewster, O. — Cenjeno uredništvo: Oprostite mi, ker vam nisem poslala naročnine že prej, kajti poteklo je že 3. januarja. Vzrok, da sem zaostala je v tem, ker smo bili preveč zaposleni z drugimi rečmi, kajti imeli smo svatbo naše hčerke. Nam je samo to v mislih in zato pa sem pozabila, da nisem poslala ob času.

Priloženo vam pošljem \$5.50 za letošnjo naročnino in prav lepa hvala, ker ste me obvestili, kajti brez tega lista pri naši hiši ni vse v redu, ker v njem dobimo prav skoro vse novice iz Amerike in stare domovine. Zelo se mi dopade tudi kolona "Če verjamete al' pa ne," kjer je bilo zadnje čase nekaj tudi od Ribničanov in nas je precej prišlo iz Sodražice, Zigmarije in so nam znani ondotni kraji in ljudje, nam je ta kolona pripravila obilo smeha. Tisti kraji so mi prav dobro znani, ker sem v svoji mladosti večji del preživela v Ribnici, zato pa še vedno rada slišim kakšno špansko iz Ribniške doline. Vas pozdravljamo, Mrs. Joe Samsa.

Šaljiva pošta

Začnši s prihodnjo nedeljo, to je 9. februarja, se bo videlo vsakovrstne srčke v izlozih trgovin kakor tudi po mnogih drugih krajih. Vse to oznanjuje, da se približuje praznik sv. Valentina, kateri pravijo, da ima veliko moč pri mladih kot starih srčih, namreč najbolj pri zaljubljenih. Vseprek se bodo pošiljala razna voščila, v katerih bo izrečeno mnogo ljubeznivih besed, katere se včasih težko izreče ustmeno.

Torej prihodnjo nedeljo se začne teden za zaljubljenost in zato so si naše kadetke pri podružnici št. 10 SZZ v

Collinwoodu omislile prirediti eno najlepših domačih zabav v tej predpustni sezoni. Vseščica se vrši v Slovenskem domu na Holmes Ave., pri kateri bo igrala poskočnice godba pod vodstvom Mr. Frank Janoviča. Vstopnina je samo 30 centov za osebo. Dvorana bo tisti večer vsa v srčkih. Kadetke so si izbrale odbor, ki bo dvorano okinčal z vsem čarom kar bo mogoče skupaj spraviti. Vsak bo pri vratih dobil tudi srček s številko in te številke bodo kot naslov od posameznika. In zakaj naslov? To je pa velikega pomena, ker bo šaljiva pošta! Na razpolago bodo vsakovrstna voščila, katera boste lahko naslovili na kogar boste hoteli v dvorani in pismonoša bo pridno na delu, da se pošta raznese ob pravem času. In potem bo pa dotični, ki bo dobil največje število teh "valentinčkov" proglašen za najbolj popularno osebo v dvorani. To bo špas kot še ne kmalu!

Nahajamo se v predpustnem času in to je tisti čas, ko smo po navadi bolj židane volje. In ako je vaša želja prebiti en večer v res prijetni družbi in imeti najboljši čas za par ur, potem ne zamudite Valentinčkov, katerega prireja Frances Sušel kadetke prihodnjo nedeljo 9. februarja ob osmih zvečer. Za suha grla in priboljšek bodo na razpolago vsakovrstne dobre stvari.

Pridite torej v Slovenski dom na Holmes Ave. prihodnjo nedeljo večer, da se boste pripravili, da so najbolj luštna dekleta pri naši Slovenski ženski zvezi. Na svidenje! Za podružnico št. 10 SZZ vas vabim. S pozdravom,

Frances Tomsich, preds.

Klub "Ljubljana"

Naš klub Ljubljana priredi maškarnado veselico prihodnjo soboto 8. februarja ob pol osmih zvečer. Tem potom se opozarja vse meščane in meščanke, da se gotovo udeležijo. Prav vljudno pa se vabi tudi vse prijateljice in prijatelje kluba Ljubljana, če v resnici hočete imeti zabavni večer, torej posetite našo prireditev, da boste dobre volje in s tem boste tudi pokazali, da v resnici cenite to ustanovo, ki se tako neumorno bori za procvit in napredok narodne hiše v beli Ljubljani.

Torej pridite v soboto v Slovenski dom na Reher Ave., kjer vas čaka obilo zabave med prijatelji. S pozdravom in na svidenje,

Geo. Nagode.

Bilo je veselo praznovanje

Kakor je bilo naznanjeno za praznovanje 30. letnega jubileja poroke Mr. in Mrs. Louis in Rose Eršte, se je isto završilo na zelo vesel in živahen način zadnjo soboto večer v Knausovi dvorani ob veliki udeležbi sorodnikov in prijateljev priljubljenega para Erštevogov.

Med drugimi zanimivostmi sta najbolj imponirala jubilarita, ker sta oba še tako živahna in mlada, kakor da se pripravljata za prvo ženitev.

Slavnost je bila počaščena s tem ker smo imeli v sredi častno pionsko mater visoke starosti in sicer matere Mrs. Eršte, Mrs. Helena Cotman, katera ima za seboj že nad 80 let in je še pri tem tako živahna, veselo narave in bistroumna kakor da je v dobi mladostnih let. Pionska mati je ta večer z drugimi prepevala vesele narodne pesmi, to je res prava slovenska kri, ki nikoli ne fali. Življenjepis te matere bo sledil pozneje.

Ko sta dospela v dvorano jubilarita, so njima pripeli šopek in položili na glavo venec. Orkester Srnovrnikovih fantov je razveseljeval družbo. Po večerji je zapelo pevsko društvo "Lira" slavljencema v pozdrav. Za tem sta bila predstavljena jubilarita in živahno aplavdirana, na to jima je deklamirala hčerka od njih hčere Miss Eileen Menart, nakar sta bila predstavljena tovariš: Mr. Chas. Cotman, nevestin brat in pa tovaršica Mrs. Mary Tich, p. d. Kolarjeva Micka. Dalje so bili predstavljeni bratje in sestre obeh in njih družine: Frances in John Menart. Mrs. Frances Menart je hči slavljencev. Potem brata in sestre Mrs. Eršte: Chas. Cotman s soprogo Josephino in Valentin Cotman z soprogo Olga; Mrs. Mary in Frank Jernejčič, sestra, ter Ella in Jernej Anžur, sestra Mrs. Eršte. Za tem Mr. Anton Eršte, brat Mr. Louis Eršeta z soprogo Anno.

Predstavljena je bila tudi Mrs. Theresa Menart v imenu Menartove družine, ki je imela največ zasluge, da se je vsa stvar izvršila tako sijajno in z veliko udeležbo. Žal pa, da ni mogel prisostvovati Mr. Joseph Menart, ki se nahaja že dalj časa radi boleznii (revmatizma) v postelji.

Slavljencema so čestitali: reditelj večera Anton Grdina, Mr. John Gornik, Mr. Jos. Poničkar in njegova soproga. Zatem Mrs. Albina Novak, Mrs. Stuešek iz Wickliffe, O., Mr. Edy Kovačič in Mr. Martin Antončič.

Dalje so bili poklicani k besedi tudi gostje. Prvo pionirsko mati, dalje tovariš in tovaršica, kakor tudi slavljence, ki sta se iskreno zahvaljevala za toliko pozornosti in tako lepo udeležbo. Večer je bil poln živahnosti pozno v noč.

Tako smo zopet enemu zasluznemu paru priredili priznanli večer, da bo še v bodoče z veseljem delal za dobro fare sv. Vida kakor je bilo že v prvem dopisu omenjeno.

A. Grdina, prijatelj družine.

Koncert mladine na Holmes Ave.

Zadnjo nedeljo smo imeli zopet priliko videti in slišati mladino. Podali so koncert in igro "Čista vest" in sicer pod vodstvom spretnega vodja Mr. L. Šemeta.

Igra je bila sicer kratka, a po mojem mnenju precej dobro igrana. Imen vseh igralcev ne bom narekovala, ker bi vzelo dosti prostora. Igrali so vsi precej ugodno. Po igri se je pričel koncert, izbran s 24 pesmimi celotnega zbora in s petimi dueti in solospeli. Kakor razvidno po aplavzu, so se avdienci dopadle sole in dueti, ki so bile zapete po sestricah Vida in Betty Kapel "Priroda." Lilian Polc je pa zapela solo "Na ledu."

Naposled so peče male sestrice Dorothy in Betty Kravas, in sicer pesem "Sinica." Zapele so jo zelo lepo, tako da jih je občinstvo priključilo nazaj, da so jo morale ponoviti.

Nazadnje sta pa nastopila brat in sestra Mathew in Jane Dolenc in sicer s pesmijo "Iz šole" (in še neko drugo pesem, katere ime mi je šlo iz spomina). Tudi ta dva sta bila poklicana ponovno na oder. Bilo je videti, da se jih ne bi kmalu naveličali poslušati. Brez izjeme, vse pesmi so bile zapete izvrstno.

Za tak lep program in tako pomembno stvar kakor so Mladinski pevski zbori, je bilo vse premalo posetnikov. Kakor razvidno po otrocih, zbor zelo peša. Povpraševali smo druge drugega, zakaj tako? A odgovora ni znal nihče. Po mojem mnenju je vsa krivda staršev.

Kaj vam je naredila mladina in kaj vam je naredila lepa slovenska pesem, da jih ne pridete poslušati? Bom ponovila besede, ki jih je izrekel v njegovem pomembnem govoru predsednik Mr. Ivan Kapelj, da marsikateri pravi, da je tega preveč. V resnici imamo tukaj v Clevelandu precejšnje število pevskih in dramatičnih zborov, a ne mislite, da bo to trajalo za vedno. Saj se vsaki teden sliši: ta zbor peša in zopet drugi. Čez 10 let bomo že gledali in prosili, kje da bomo videli in slišali slovensko prireditev.

Edino s tem, da vzpodbujamo otroke sedaj in da posebno njih prireditev, bomo še obdržali to krasno slovensko pesem in jo bomo lahko poslušali tedaj in ravno tu v Clevelandu je lahko obdržati to, ker imajo otroci med seboj izvrstnega pevovodjo, Mr. Šemeta.

Zakaj nam bodo te lepe slovenske stavbe Narodni domovi? Imamo jih sedem po številu, ako ne bomo otroke nagovarjali in jih vadili slovenščine in jim poudarjali, da so to njih domovi in zabavališča. Kakor je bilo slišati, da ravno tukaj na Holmes Ave. tega manjka. Imajo lepo poslopje z dvema zelo prostornimi dvoranama, a vse je mrtvo in prazno. Mladinski pevski zbor je edina kulturna skupina še v tem domu in še ta peša.

Starši v tako veliki slovenski naselbini, ali boste pustili, da se to opusti? Ne, to se ne sme zgoditi. Nagovorite svoje prijatelje, vaša beseda bo več zalega kot vse drugo, da pošljejo svoje otroke v petek k pevskim vajam in tudi sami naj pridejo, ako jih je volja, da bodo videli, kako se lepo vadijo slovenščine. Edino tukaj se še lahko naučijo slovensko. So sicer šole, ki nosijo ime slovenske šole, pa se učijo, kar je v gotovem oziru razumljivo, angleško, če sploh kaj slovenščine.

Zatorej bi ponovno apelirala na starše, ako vam je še kaj pri srcu slovenska pesem, pošljite svoje otroke k mladinskiemu pevskemu zboru.

J. Nagode.

Februarska številka "Novega Sveta"

Koncem tega tedna bo izšla februarska številka četrtega letnika družinskega mesečnika "Novega Sveta" s sledečo vsebino:

"Stari red" (uvodni članek); "Pregled" (političnih dogodkov po svetu); "O Grčiji" (članek); "Skrivnostni tempelj" (članek); "Dr. James W. Malley" (življenjepis); "O svatbi na Gorenjskem" (zabavna črtica); "Pepelnica in dekle samice" (o pustnih običajih); S.: "Skrivnostno obljube" (povest); J. M. Trunk: Tihe ure—"Več pomoči" (premišljevanja); "Slovenski pionir" (zgodovinsko opisovanje Slovencev v Clevelandu); V. Beličič: "Hudoba" (kratka povest); "Dom in zdravje" (koristni nasveti gospodinjstva, zdravstvo itd.); "Za smeh in zabavo"; Josip Premrov: "Zvesta srca" (roman).

"Novi svet" izhala redno vsak mesec okrog 15. dneva v mesecu. Vsak mesec prinese svojim čitateljem bogato zbirko poučnega, zanimivega in zabavnega berila. Ako ta zanimivi list še ne prihaja v vašo hišo, naročite si ga, stane za Ameriko samo \$2, za Kanado in inozemstvo \$3. Naročnino sprejemajo zastopniki lista, ali pa isto pošljite na upravo "Novi Svet," 1849 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

Ljubiteljski starin, ki obiskujejo zgodovinske piramide v Severni Afriki, odnesejo vsako leto do 400 funtov kamenja, katerega odkrijejo ob piramid.

Prebivalci Sibirije v amur oblasti uporabljajo za okna kože namesto stekla. Kožo posebne ribe vsestransko pririrajo da tako postane poloprózna kakor steklo.

Če verjamete al' pa ne

Lojzika Čebular je hvaljeval teje koloni, ki ji je našla kosovno. Le poslušajte, kaj piše:

"Ravno nocoj sem se razšel zila po stolu in v zela v roko kotovo kolono. Od kostanj, bilo branje. Komaj prebrsem besedo "kostanj," se udarim v glavi in se spomnim, da sem kor jaz še v torek kupila kostanj, ki že pečenega, tam v mestu, par polnopolna pozabila nam, kaj sem tisto kolono po mizi začel iskati. Le kam sem naj založila, reva? Morda dela v spalno sobo, kjer sem preoblekla v hišno uniformo sem prišla domov? Letim prebrnem vse po predel, je kostanj nikjer. Mogoče špajzi v kuhinji? Tam ga vo ni. Morda ga je dedek djal, če ga ni pozabivši stal, kaj se ve.

Mož že spi, ampak je preveč važna, da bi se tra odložila. Letim v spalnico in vpijem na vse "Žou, si ti požrl moj kostanj? Komaj ga prebrintam. No je je misli, da je že jutraj mora vstati. Ko mu pa da samo kostanj iščem, najprej povedal lepo vseh Luciferjih, potem obrnil v zid in godrnjal, pobere mene in kostanj spada zraven, ker on da ni vidi.

Zdrdam zopet v kuhinjo gledam po vseh kotih in nje še v špajzu, kjer sem našla. Pošast namalana, ga nisem šla pa najprej v vas vprašam?

In vprašam vas tudi, kriv, da je iskal moj posteljo škarpe, da bi in ne zdrasjal, ker sem ga Kdo je kriv, da sem obrnila narobe? Nihče kot Jakatova kolona in Potem pa še vprašuje pet, kako se kostanj peče, ni naj pride, mo bom zal. Ga bova nabrala, kot sem to videla v stare ju, ko sem hodila z atom mih, kjer sma usnje pre Pa sem si ga nakupila Posebno je bil dober in in St. Jerneju. Škoda, da ka vedel za te kraje in kostanj.

Naj še eno povem, slišala v starem kraju fantu, ki je na Dunaju pekel. Fant je imel pri pigo, ki je ljudi vabila, pa komaj sproti napet stanj, tako kupčijo je piga je vabila: hajse maroni, pa se je ljudi okrog njegove stojnice, krat mi je prišlo na se še jaz začela peči kostanj na vogalu Waterloo Rd. cesti. Pa bi kupila eno papigo, ki bi mi ljudi eni zimi, pa bi zabogale.

Pa veste, saj nazadnje sem huda na Jakata, ki svojo kolono kostanj kako se mi je prilagel čerk, zraven pa, saj par kozarčkov ohajčana mi je zdelo, da sem kje lenjski zidanci. Tam vselej dobila, pa kuhana bučo mošta, da je slo samo nozda proti domo manj kot po zadnji takih krajev jih ni, kjer trta rodi zlato vinco, bi imajo pa kostanj, No, naj bo dovolj da me ne bodo preveč stili lepi spomini na naše in na naše lepe kraje, stanj.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Maya

"Bojevniki Mimbrenjev vidijo tle tri brate, ki si bodo zve-
dili drug drugemu, Winnetou, Yu-
ma šetara in Old Shatterhanda.

Yuma šetar je šel z menoj v
mrtno nevarnost rešil mi je
življenje in mi vrnil svobodo,
tako življenje je tvegal in brez
kajega bi nocoj ne stal tule med
stemi, v smrt na kolu sem bil ob-
ojen. Dva njihova bojevnika je
strelil ob moji strani, ko so na-
napadli. Pogumen je bil v
ju, zviti, prebrisani in tehten v
sledovanju. Marsikateri star

bojevniki bi ne bil tvegal toliko
korale mladenič! Zato je
moj brat in prijatelj, pa tudi
prijatelj Winnetoua, ve-
nega poglavarja Apačev. Kdor
je razžal, razžal naju, kdor
je naj razžal, se bo z nama bo-
staji pred naju in naju
poskusi z nama! Ali pa pri-
tekar vsi! Pripravljeni smo!"

Tedaj pa se stari poglavar ni
ogel več premagovati. Pri kra-
je bilo z njegovo indijansko
ogostjo. Zakričal je v preki-
svajajočem veselju in ponosu iz-
nož in vpil:

"Yuma šetar, tako je ime ju-
mami mladeniču, ki je moj
brat! Ali čujete, Yuma šetar —
Old Shatterhand, veliki beli bo-
jevniki, mu je dal tako ime in
Winnetou, poglavar Apačev, ga
imenoval brata in prijatelja!"

Do je med vami, ki si upa ugo-
jati temu imenu? — Kdo se
je hudoval, da je Old Shatter-
hand, kadil calumet z Yuma še-
tar? — Kdo, pravim —
pride sem in naj vzame nož
v roko! Dušo mu izrečem iz tele-
ni vržem njegovo telo mrhar-

Za trenutek je vladala smrtna
tina na te krepke besede. Pa
eden zavpil: "Yuma šetar!"

"Yuma šetar — Yuma šetar
šetar!" so vpili za njim
in "Yuma šetar — Yuma
šetar!" je odmevalo po pre-
in po gozdu, kot da daleč na
mili in nobenega sovražnika
je bil gozdu prišli in stiskali

Yuma mlademu in najmlajše-
tovarišu in bojevniku roke.
Nova jeza se je spremenila v
in popisno veselje.

Stari poglavar je stopil k me-
moj prijatelj za roko in se mi
zahvaliti. Pa Winnetou
je prekinil.

"Naš brat nam bo pozneje po-
dal, kaj čuti njegovo srce, se-
ni časa! Dan se je nagnil,
je legla na gozd in na pre-
in tamle stoji izvidnik, nekaj
nam rad povedal! Pogledati
mojo za sovražnikom!"

deti, niti slutiti te ne sme.
Pri takem pohodu pomaga le
prirojena bistroumnost, izkuš-
nja in zvižaja. Zvižaja proti zvi-
jači.

Kolikokrat sva jezdila z Win-
netouom na take pohode v tem-
no negotovost — In vsakokrat
naju je pripeljala res občudova-
nja vredna Apačeva bistroum-
nost na pravo sled. Tudi topot
sem se že kar veselil, da bom po
dolgem času spet lahko občudo-
val prijateljevo iznajdljivost in
duhovitost.

Srečno sem tisti dan ušel Yu-
mam in naletel na številno četo
svojih prijateljev Mimbrenjev,
ki so mi z Winnetouom in svo-
jim poglavarjem Nalgu mokaš-
jem — Močnim bivolom — pri-
hajali na pomoč. Medtem ko smo
slovesno kadili pipo pozdrava in
prijateljstva, so prišli Yume po
mili sledi in seveda našli, da se
je združila s sledjo številne čete,
ki je prihajala od zapada. Koj
so pravilno zasumili, da so Mim-
brenji, opustili so zaenkrat za-
sledovanje ter se obrnili nazaj
na vzhod, od koder so prišli.

Odpravila sva se z Winnetou-
om, da jih poiščeva in opazuje-
va. Zajeti sva jih mislila s po-
močjo Mimbrenjev, če bi se da-
lo.

In zajeti smo jih morali. Delo
nas je še čakalo v bližini hacien-
de. Odvzeti smo morali Yumam
črede, ki so jih ugrabili hacien-
deru, poiskati hacienda samega
in najti sled za izseljenci. In
pri takem poslu ni prijetno, če
imaš neprestano kje sovražnika
za hrbotom. Iznebiti smo se ga
morali.

Upal sem tudi, da bom more-
biti od ujetega poglavarja Yu-
menc vedel kaj več o usodi iz-
seljencev, svojih rojakov. Mnogo
si seveda nisem obetal od nje-
ga. Resnice bi mi gotovo ne po-
vedal, mi je ni smel in ni mogel
povedati. Izdati bi bil moral
svojega zaveznika Meltona in
vse njegove namene, oropal bi
še bil bogate nagrade, ki mu jo
je Melton gotovo obljubil za so-
delovanje.

Seveda nama ni padlo v glavo,
da bi jezdila naravnost za Yu-
mami. Vrnili so se, pa le na vi-
dez. Obiti so nas nameravali.

Mislite si gozd, dolg približno
dve uri ježe in pol ure širok. Na
njegovem južnem robu, že bli-
z južno-zapadnega ogla, je mo-
lel v prerijo gosto obraščen goz-
nodnat polotok, za njim smo tabo-
rili z Mimbrenji. Yume so kraj
gotovo dobro poznali, zato sva
sklepala, da bodo gozd objezdi-
li in nam od zapada prišli v hr-
bet.

Tako sva sklepala. Pa tudi
prepričati sva se morala, ali nas
res mislijo obiti. Šla sva jih čak-
kat.

Previdno sva se držala južne-
ga roba gozda, krenila ob vzhod-
nem robu na sever in jezdila do
severo-zapadnega ogla gozda
Tam sva obstala.

Besedice nisva izpregovorila
spotoma. Dolgovezno razgova-
rjanje in razlaganje ni bilo Win-
netouu v navadi. Vedela sva tu-
di brez dolgih besed, kaj je treba
ukreniti.

"Pojde moj brat dalje ali naj
jaz grem?" sem vprašal, ko sva
pregledala rob gozda in ugotovi-
la, da sva varna.

"Kako hoče moj brat Shatter-
hand!"

"Pa naj Winnetou jezdi da-
lje. Njegovo uho je ostrejšje ko
moje."

"Hatatitla ima oster pošluj,
pomagal bo Old Shatterhandu."

Kako znamenje si bova dala?"

Kadar sva bila v divjini na
poizvedovanju in sva se morala
ločiti, sva se sporazumela z zna-
menji. Navadno sva si izbra-
la krik planinskega orla.

"Običajnega orlovskega kri-
ka si topot ne moreva izbrati,"
sem dejal. "Tu doli v Sonori ni
planinskih orlov."

Vsemogočni gospodar
Japonske

Njegovo Veličanstvo Hirohi-
to, "sin sonca," cesar japonski,
je v svetovni javnosti najmanj
poznani med vsemi vladarji; nje-
gova vedno zagonezna dežela je
Evropeju nekako tuja, po ose-
bi svojega gospodarja pa je še
nerazumljivejša in skrivnost-
nejša kot je že itak po svojih
narazloženih navadah in nazo-
rih. Zlasti dve stvari sta temu
vzrok: velika cesarjeva odmak-
njenost od vsakdanjega življe-
nja in božanski ugled, ki ga po
japonskem izročilu in varstvu
uživa.

Stiridesetleten, majhen in vi-
tek vladar — le poldrug meter
visok — živi pravo puščavniško
življenje. V glavnem mestu To-
kiju, Newyorku Daljnega vzhoda,
leži sredi sumnega, vrvečega
mestnega središča otok molka in
skrivnosti: cesarska palača. Ob-
daja jo voda, veliki vrtovi, igri-
šče za golf. Pred vrati cesarske-
ga dvora se potniki globoko pri-
klanjajo, vozniki tramvajev in
šoferji se za minuto ustavijo. V
tej palači živi Hirohito tiho, v
pajčolan molka zaviti. Le poleti
jo zapusti, ali kadar gre na vo-
jaške parade. Evropsko pri-
pravljeno kosilo zauživa sam ali
v družbi cesarice. Vstaja vsako
jutro ob šestih, se sam oblači se
pojavi v evropski obleki pri zaj-
trku, čita časopise, posluša ra-
dio, se posvetuje s svojim mini-
strskim predsednikom, načelni-
kom generalnega štaba in s
predsednikom tajnega sveta, pol-
ure dnevno igra golf, večere pre-
bije sam pri svoji najljubši za-
poslitvi, bioloških študijah. Le
pri največjih dvornih svečano-
stih se za minuto prikaže med
gosti, da sprejme njihove po-
zdrave, in zopet premine.

Drugi vzrok, zaradi katerega
se nabira okrog njega pajčolan
skrivnosti, je božanski ugled in
čestčenje, ki ga uživa kot cesar in
kot "Tenno," najvišji svečenik
v deželi. Dedič 2500 let stare di-
nastije, katere praoče je sin son-
ca, torej "božji sin," je cesar za
vsakega Japonca, tudi za v Ev-
ropi vzgojenega razumnika, bog,
ki je kot tak vsemogočen, vse-
veden in nezmisljiv. Japonski
kazenski zakonik je edini pravni
red na svetu, v katerem sta zlo-
čina bogokletja in žalitve veli-
čanstva istovetna.

Japonec govori čim manj o
svojem cesarju, vzvišenem nad
vsako kritiko, ki ima neko skriv-
nostno moč nad svojimi poda-
niki danes prav tako kot njegovi
predniki pred 2500 leti. Če mi-
kado, kot se je v zadnjih letih
večkrat zgodilo, izgovori besedo
nezaupanja v kako politično
stranko ali skupino častnikov
ali kako tajno društvo, potem
grede grajani samo po sebi ume-
vno takoj v prostovoljno smrt,
izvrše harakiri. S cesarjevim

nezaupanjem je njihovo življe-
nje izgubilo vsakršen pomen.

Ena cesarjeva beseda bi za-
doščala, da bi n. pr. Japonci ta-
koj šli na bojni pohod na Kitaj-
sko, da bi z mornarico napadli
ameriško obalo, ali da bi opusti-
li obisk Kitajske. Zgodovina
Meija in Mišuita, obeh velikih
cesarjev prejšnjega stoletja,
pozna take primere: ta cesarja
nista zapovedala samo gradnjo
železnic in velikih parnikov, am-
pak sta zahtevala, naj Japonci
nosijo evropsko obleko, naj po-
šiljajo svoje sinove v evropska
vseučilišča, celo to sta zahteva-
la, naj jedo meso, kar je bilo do
takrat strogo prepovedano in
kaznivo. Cesar je hotel in pod-
ložniki so ubogali.

Mikado, cesar, svečenik in
bog je skrivnosten, človeško oko
ga ne sme gledati, človeški roki
je prepovedano, dotakniti se ga.
Služabniki, ki so desetletja stre-
gli pri cesarjevi mizi, pripove-
dujejo, da ne vedo, kakšen je,
ker v njegovi navzočnosti takoj
pobesijo oči. Če je cesar bolan
in mora priti telesni zdravnik k
njemu, mora gledati nove svil-
ne nogavice, kadar preizkuša,
kako mu bije žila. Te nogavice
tako sežgo, da se jih ne bi do-
taknil cesar potem, ko jih je gle-
dalo neobgledno človeško bitje.

Hirohito ima tri hčerke; zgo-
daj zjutraj ga smejo enkrat na
dan pozdraviti s poklonom, po-
ljubov in stiskanja rok na do-
ru ne poznajo. Ima tudi sina, se-
dem let starega prestolonasled-
nika Ahiha. Za poznejše važne
naloge ga vzgajajo na poseben
način. Živi popolnoma sam. Ne
hodi v šolo, ampak pride šola k
njemu. Ko je bil tri leta star,
so ga ločili od staršev in od ta-
krat živi v posebnem paviljonu
na dvoru pod stalnim nadzor-
stvom 4 učiteljev, 2 vzgojiteljic, 3
zdravnikov in 60 policajev. Ne
oče ne mati ne prihajata v to hi-
šo. Od šestega rojstnega dneva
so to vzgojo malo omilili: zve-
čer lahko pride k njemu osem
mladeničev njegove starosti,

princev in sinov velikih dosto-
janstvenikov, ki se smejo z njim
za kratek čas poigrati. Enkrat
so ga na očetovo željo peljali v
zoološki vrt. Mali princ se je ze-
lo začudil, ko je videl prvikrat
živa bitja, ki se niso poklonila
pred njim. Letos pa že nekaj
mesecev hodi v šolo. Zanj so
postavili posebno popolno šolo s
telovadnico in knjižnico blizu
kraljeve palače. Tam ga pouču-
jejo skupno z osmimi tovariši,
tako da preživi vsaj nekaj časa
v družbi z enakimi starimi fanti.
Očeta in matere pa še vendar ni
smel videti.

Tako se mora mali puščavnik
na prestolu pripravljati za po-
klic. Evropejec se ne bi mogel
privaditi na tako življenje. Za-
čuden maja z glavo, če dobi
vpogled v življenje.

Toda ta samotar je neomeja-
ni, božansko vsemogočni gospo-
dar 110 milijonov ljudi in njegov
sinček mu bo sledil z isto močjo
in ugledom. Za Japonce je bog
na zemlji, čigar beseda lahko
svet v prah spremeni; za nas
nepoznani mož, še njegovo sliko
težko vidiš, zagonezna, nerazum-
ljiva, večna Sfinga ob krmilu
svetovne zgodovine.

Iz življenja najmlajših
ljudi

"Liliputanci so najbolj veseli
ljudje na svetu," trdi ga. Carla
Roseova. Ta mora vedeti, ker je
vodilna manažerka za pritlikav-
ce v Zedinjenih državah in za-
upnica ter svetovalka njihove če-
te. Iz njihovega življenja ve po-
vedati marsikaj zanimivega.

Liliputanci niso tako redki,
kakor običajno mislimo. V Ze-
dinjenih državah jih je okrog
štiri sto. Med temi si ga. Ro-
seova izbira ne samo najmanj-
ših, temveč tudi najbolj nadar-
jenih. Običajno jih spravljajo k
oči ne mati ne prihajata v to hi-
šo. Od šestega rojstnega dneva
so to vzgojo malo omilili: zve-
čer lahko pride k njemu osem
mladeničev njegove starosti,

Sodnik vrhovnega sodišča James Clark McReynolds,
(levi na sliki) ki je star 79 let, je 1. februarjem odstopil.
Za njegovega naslednika se pričakuje, da bo imenovan ge-
neralni državni pravdnik Robert H. Jackson iz Jamestown,
N. Y. (desni na sliki).

kor prej najboljšje možnosti.
Starši dobivajo do polnoletnosti
novega člana liliputanske druž-
ne neko določeno vsoto. Lilipu-
tanci sami dobivajo zadostno
vsoto za svoje potrebe, in seve-
da vso oskrbo. Ko dosežejo pol-
noletnost, dobivajo plačo v svoje
roke. Ta čas ima ga. Roseova
na svojem seznamu zapisanih 35
pritlikavcev, ki čakajo na pol-
noletnost.

Zivljenje članov liliputanske
družine je kaj udobno. Kadar
so na potovanju, spijo do pol-
dne. Obedujejo v restoranih,
kjer jih radi vidijo, saj pojedjo
in popijejo več nego bi si mislili
zavoljo njihove majhnosti, ra-
zen tega pa predstavljajo za re-
storan atrakcijo. Na odru so ze-
lo častihlepi in vsak se trudi,
da bi se čimbolj izkazal. Za plo-
skanje so dovzetni kakor vsi, ki
javno nastopajo.

Najmanj radi imajo neumna
vprašanja, kakor pravi ga. Ro-
seova. Med temi so še najbolj
nedolžna vprašanja, kakor: "Ko-
liko let vam je?" — "Zakaj ne
rasete?" — "Ali jeste morda
premalo?" — "Ali lahko dobite
otroke?" i. t. d. Posebno Ameri-
čanke zastavljajo rade nediskret-
na vprašanja.

Pritlikavec je več vrst. Prvo
so se že rodili majhni. Teh je
malo. Drugi so bili ob rojstvu
normalno veliki, potem pa je
njih rast zavoljo slabega žlezne-
ga delovanja zastala. Med prvi-
mi in drugimi so takšni, ki spol-
no dozorejo, in takšni, ki ostane-
jo vse življenje infantilni. Zna-
čilnosti liliputantcev se ne pode-
dujejo, njih otroci so normalno
veliki.

Najznamenitejši liliputaneec je
bil Charles Stratton, ki je spa-
dal v osemdesetih letih prejš-
njega stoletja s svojo drobno že-
nico med glavne atrakcije Bar-
numovega cirkusa in ki ga je svet
poznal pod imenom Tom Thumb.
Med današnjimi pritlikavci sta
zelo znani sestri dvojčici Lily in
Babette Ledairova. Da so rodi-
jo dvojčki liliputanci, je silno
redko primer. Na 100 milijonov
porodov je možnost komaj ena.
A da ostaneta dvojčka potem ži-
va, je še manj možno.

Go. Roseovo vprašujejo, ali se
pritlikavci lahko poročijo. Na to
vprašanje pritrjuje. Vendar pa
je zelo malo liliputantcev poroče-
nih, in sicer zavoljo tega, ker
pritlikave ženske za porodom ze-
lo lahko umrejo. Zato se lilipu-
tanci poročijo z normalnimi že-
nskami in mnogi teh zakonov so
baje srečni.

Zvezdnica v liliputanski skupi-
ni ge. Roesove je Mary Ellen
Burbachova, menda naj očar-
ljivejša liliputanka na svetu.
Steje osemnajst let, ima krasne
zlate rumene lase, čudovito mo-
dre oči in vedno smeječe se rde-
če ustne. Visoka je okrog 114
cm. Je sijajna plesalka, pevka
in razred zase, kar se tiče pos-

nemanja znamenitih igralcev.
Na vprašanje, ali je bila kdaj
zaljubljena, odgovarja, da je bi-
la nekoč zaročena, a je zaroko
razdrla. Sedaj si ljubezen ogle-
duje samo na kinematografskem
platnu. Kar se tiče "slabih last-
nosti," pravi z nasmehom, da
flirta z Vanceom Swiftom. Ta
pa takšno flirtanje odločno za-
nikuje. V skupini predstavlja
komika in je najmanjši med vse-
mi, visok je manj nego 79 cm,
šteje 22 let in je polovico svojega
življenja prebil na potovanjih.

IZ DOMOVINE

—Poročili so se v Mariboru:
Mencigar Leopold, pos. sin in
Gangl Marija iz Pertoce; Sleko-
vec Franc, delavec in Tomažič
Magdalena; Pirnar Vinko, ob-
činski vojaški referent iz Slov.
Bistrice in Šuster Marica; Vede
Franc, vlakovodja v p. in Kos
Genovefa; Herič Jožef, modelni
mizar drž. žel. v Sarajevu in Le-
narčič Hilda; Meglič Avgust,
čev. pomočnik in Rotner Marija;
Rotner Anton, pomožni delavec
drž. žel. in Žižek Stefanija;
Obran Jakob, mizarjski pomočnik
in Pernek Ljudmila; Petrovič
Franc, pomožni delavec in Ma-
kovšek Stefanija; Ornik Franc,
kovaški pomočnik in Kureš Pav-
lina; Dietinger Karl, delavec in
Person Marjeta.

MALI OGLASI

Income Tax!

Letos mora vsak grocer, me-
sar, gostilničar, prodajalec sla-
sič, prodajalec obuvala, trgovec
z modnim blagom itd. izpolniti
takozvano polo za dohodninski
davek, tudi če je lansko leto ni-
ste izpolnili. Vsak trgovec, ki
ima prometa dva tisoč ali več in
vsak delavec, ki je zaslužil osem
sto ali več, mora izpolniti te po-
le. Oženjeni so prosti dajka do
dva tisoč dolarjev in za vsakega
otroka pod 18. leti po \$400. Sam-
ski so pa oproščeni za \$800 za
služba. Te pole in vsa pojasni-
la dobite pri dobrom znanem iz-
vedencu

Marian Mihaljevich
6031 St. Clair Ave.
(Feb. 6, 7, 12, 14, 18, 21, 25, 28)

Stanovanje se odda

obstoječe iz 4 sob, spodaj; luč
in plin; garaža; rent \$35. Po-
izve se na 793 E. 156. St. (31)

Odda se

stanovanje, obstoječe iz 3 sob.
Vprašajte na 1052 E. 62. St. (31)

Odda se stanovanje

obstoječe iz 5 sob, furnez na
gorak zrak; kopališče, garaža.
Odda se poštene in mirni druž-
ni. Nahaja se blizu Fisher
Body Co. in St. Clair Ave. Po-
kličite po telefonu Liberty
0589. (32)

Odda se v najem

2 sobi; prodaja se tudi kuhinjska
peč na plin. Poizve se na 1033
E. 62. St. (Feb. 4, 6, 7)

FR. MIHČIČ CAFE

7114 St. Clair Ave.
Vsak petek serviramo ribjo pečenko
\$2.00
6% pivo, vino, žganje in dober pri-
zek. Se priporočamo za obisk.
Odperto do 2:30 zjutraj

RE-NU AUTO BODY CO.

878 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo,
da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje.
Welding!
J. POZNIK — M. ZELEDOR
GLenville 3830

East 61st St. Garage

FRANK RICH, lastnik
1109 E. 61st St.
HEenderson 9231
Se priporoča za popravila in bar-
vanje vašega avtomobila. Delo točno
in dobro.

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.
KENmore 2237-M
EDINA SLOVENSKEGA IZDELKOVAL-
NICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

1940 PHILCO in Zenith radio
—kupite sedaj in prihranite od
20% do 40%.

Nerwood Appliance & Furniture

6104 St. Clair Ave.
819 E. 185. St.
(Thur.-x)

Odbor ob 35 letnici Slovenske Narodne Čitalnice
1941.

Sedanjí odbor Slovenske narodne čitalnice, ki proslavlja v nedeljo 35-letnico obstoja. Podan bo lep program v
SND na St. Clair Ave.

